ברכות הלי עי סמג ב בנ מיי׳ שם הלי טו סמג שם עוש"ע או"ח סי' רכה סעיף ה: ג ד מיי' שם טוש"ע הו"ח סי' ריה ס"ג ומי׳ רכד סעיף יג : ד ה מיי שם הלכה ג סמג שם עוש"ע או"ה

[עי׳ תוספות לקמן נע.

הו"ח סי׳ רל סעיף ה: הבחירה סלכה ב סמג עשין קסד : ז מ טוש"ע הו"ה סי'

[עי' תוס' סוכה מו.ד"ה העושה וכו' מ"ש כשם רב שרירה גהון]

ה י מיי פ"י מהלכות ברכות הלכה ט סמג עשין כז מוש"ע כס : סעיף

וכנ"י וכמשנה שכמשניות הגי׳ המינין

הנהות הב"ח טבו להו בנחלי לרטן עבדי לכו :

הנהות הגר׳א [ח] נמ' חניכח דיהיד איסו. ג"ב וברים ובר ברים. גירסת נירסת הגאונים והרי"ף:

הרואה וכו' אומר ברוך שעשה נסים לאבותינו וכו'. פירש א א מיי פיי מזלמת רבי' שמעיה דכל הני ברכות לריכות להזכרת שם עבין כוטוביע הריתפי ומלכות ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם וכן כתב רבינו שמשון מקולי כי הר"ו היה רגיל לברך על הברקים ברוך אתה ה' אלהינו מלך

העולם שכחו וגבורתו מלא עולם וכן פר"י ומייתי ירושלמי דפירקין רבי זעירא כו' כל ברכה שאין בה וכו' ונרחה לרבינו דדוקה לרוחה משלשים יום לשלשים יום דומיא דרואה ים הגדול לפרקים דאמר בירושלמי

דפרקים היינו שלשים יום : עכו"ם מהרלנו.בירושלמי מתני כשנעקרה עכו"ם ה וומיי׳ שם סלכה כב מכל ארך ישראל :

לדל הנהרות . לאו על כל נהרות ן חמיי פ"ן מהלי בית איירי אלא ארבע נהרות דכתיבי בקרא כמו חדקל ופרת:

מקום שנעשו בו נסים לישראל . כגון הנך דקתני לקמן מעברות הים והירדן ונחלי ארטון כו' : זיקין וזועות ולשמים . מפרש בגמרת : מלח עולם . לפי שחלו נרחין או נשמעין למרחוק: כרוך עושה כראשים. ובגמרא (ד' נט.) פריך אטו הנך

הרואה "מקום שנעשו בו נסים לישראל אומר ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה מקום שנעקרה ממנו עבו"ם אומר

ברוך שעקר עכו"ם פארצנו עד הויקין ועל הוועות ועל הרעמים *ועל הרוחות ועל הברקים אומר ברוך שכחו וגבורתו מלא עולם על יההרים ועל הגבעות ועל הימים ועל הנהרות ועל המדברות אומר ברוך עושה *בראשית רבי יהודה אומר יהרואה את הים הגדול אומר ברוך שעשה את הים הגדול יבומן שרואהו לפרקים על הגשמים *ועל בשורות מובות אומר ברוך המוב והממיב

"על *בשורות רעות אומר ברוך דיין האמת בנה בית חדש *וקנה כלים חרשים אומר ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן חזה מברך על הרעה מעין על המובה ועל המובה מעין על הרעה 'והצועק לשעבר הרי זו תפלת שוא היתה אשתו מעוברת ואומר יהי רצון שתלד אשתי זכר הרי זו תפלת שוא היה בא בדרך ושמע קול צוחה בעיר ואומר יהי רצון שלא *תהא בתוך ביתי הרי זו תפלת שוא הנכנם לכרך מתפלל שתים אחת בכניםתו ואחת ביציאתו ש כמיי זס מושיש זכ בן עואי אומר 'ארבע שתים בכניסתו ושתים ביציאתו נותן הודאה על שעבר ילסס סעף 6: וצועק על העתיד *חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על המובה יניְיּ שנאמר "ואהבת את ה' אלהיך בכל לבכך וגו' בכל לבכך בשני יצריך ביצר מוב וביצר הוע ובכל נפשך אפילו הוא נומל את נפשך ובכל מאדך בכל מכונך ד"א בכל מאדך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו לא יקל אדם את ראשו כנגד שער המזרח שהוא מכוון כנגד בית קדשי הקדשים *הולא יכנס להר הבית במקלו ובמנעלו ובפונדתו ובאבק שעל רגליו ולאן יעשנו קפנדריא ורקיקה מקל וחומר.בל חותמי ברכות שבמקדש היו אומרים *עד העולם משקלקלו *הצדוקים ואמרו אין עולם אלא אחד התקינו שיהו מנוסני אומרים מן העולם ועד העולם והתקינו שיהא אדם *שואל את שלום חברו [ממת נג:] בבופעודם ישרחל מן העולם ועד העולם ברוך מת בשם שנאמר "והנה בעו בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו ש"ב] חוכן הדעת וכן בכולם והעונין בופע"לו יברכך ה' ואומר °ה' עמך גבור החיל ואומר °אל תבוז כי זקנה אמך משל פנ

אומרים ברוך שם כבוד מלכותו התיפואומר "עת לעשות לה׳ הפרו תורתך רבי נתן אומר הפרו תורתך משום עת לעולם ועד וילפינן לה מקרא דתפלת קיש לעשות לה': נכז' מנא הני מילי אמר רבי יוהנן דאמר קרא "וְיאמר יתרו ברוך שורא וסיעתו ואסמעיק הכל במות האשר הציל וגו' אניסא דרבים מברכינן אניסא דיחיד לא מברכינן והא ההוא גברא דהוה קא אזיל בעבר ימינא נפל עליה אריא אתעביד ליה ניסא (מ) נס) לפן לפולה ואיתצל מיניה אתא לקמיה דרבא וא"ל כל אימת דממית להתם בריך ברוך שעשה לי גם במקום הזה ומר בריה דרבינא הוה קאויל בפקתא דערבות וצחא למיא איתעביד ליה ניסא איברי ליה עינא דמיא ואישתי ותו זמנא הרא הוה קאויל ברסתקא דכוחוא ונפל עליה גמלא פריצא איתפרקא לית אשיתא על לגוה כי "ממא לערבות בריך כרוך שעשה לי גס בערבות ובגמל כי מטא לרסתקא דכרווא בריך ברוך שעשה לי גם בגמל ובערבות אמרי 'אניסא דרבים כולי עלמא מיחייבי לברוכי יאניסא דיחיד איהו [1]חייב לברוכי רגן רבגן להרואה מעברות הים ומעברות הירדן מעברות נחלי ארנון אבני אלגביש במורך בית חורון ואבן שבקש לזרוק עוג מלך הבשן על ישראל ואכן שישב עליה משה בשעה שעשה יהושע מלחמה בעמלק ואשתו של לום וחומת יריחו שנבלעה במקומה על כולן צריך שיתן הודאה ושבח

מדברי זקני חומתך לעשות מה שרחים של המקום בשלמא מעברות הים דכתיב "ויבאו בני ישראל בתוך הים שמשו הס ובגמ' מפרש מאי ואומר :יסש ביבשה מעברות הירדן דכתיב "ויעמדו הכהנים נושאי הארון ברית ה' בחרבה בתוך הירדן הכן וכל ישראל עוברים בחרבה עד אשר תמו כל הגוי פעמים שמבטלים דברי תורה כדי מתבילעבור את הירדן אלא מעברות נחלי ארנון מנלן דבתיב °על בן יאמר לעשות לה' אף זה המתכוין לשאול כה בספר מלחמות ה' את והב בסופה וגו' תנא את והב בסופה שני מצורעים

היו דהוו מהלכין בסוף מחנה ישראל כי הוו קא חלפי ישראל אתו אמוראי (פ) יקביף

מנלן דמברכינן אניסא א"ר יוהנן דאמר קרא ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הליל אתכם וגו': בעבר ימינא שם מדינה בדרומו של פרת: בפקפא. בקעה: פרבום . עם מקום : ולחה למיה . למה למים : ברסחקה . בשוק: גמלה פרילה . גמל משוגע שעסקיו רעים : הפפרקה ליה השיפה. נפלה חומת בית שהיה סמוך לו ונכנס לחוך הבית מפני הגמל: מעברום הים . מקום בעברו ישראל בים סוף: ומעברום סירדן . בימי

דלעיל לאו מעשה בראשית נינהו: תורה אור לפרקים. מפרש בנמרא (שם ע"ב) ולפי שהוא חשוב וגדול מכלן קבע ליה רבי יהודה ברכה לעלמו: מברך פל הרעה מעין על העובה . דיין החמת: ועל הפובה מעין על הרעה. הטוב והמטיב ובגמרא מפרש היכי דמי : סנכנם לכרך . המהלך בדרך ולריך לעבור כרך ושם מלויים מושלים רעים ומחפשים עלילות: בה מעשה פתפבכניסתו .מתפלל שיכנס לשלום: ביליאשו . מתפלל שילא לשלום : ארבע. כדמפרש נותן הודאה על שעבר ולועק על העתיד נמלאו ד' כדמפרש בגמרה: מייב אדם לברך שמיעות על הרעה כו׳ . מפרש בגמרא : ד"ה בכל מחדך . מדות מדודות לך בין מדה טובה בין מדת פורענות: לא יקל רחשו. לח ינהג קלות רחש: כנגד שער מורחי . חוץ לחר הבית חשר בחומה הנמוכה חשר לרגלי הבית במזרח לפי שכל השערים מכוונים זה כנגד זה שער מזרח שער עזרת נשים ושער עזרת ישראל ופתה האולם וההיכל ובית קדשי הקדשים^ד

בימי מקדש ראשון כשהיה אמה טרקסין: בפונדתו . הגור חלול ונותנין בו מעות: מק"ו . בגמרא במות ו: מפרש ליה : כל הוחמי ברלות שבמקדם היו אומרים עד העולם . במסכת תענית (פ"ב דף טו:) אמרינן בר העונם אין עונין אמן במקדש המברך אומר

בסוף כל ברכם ברוך אתם כ׳ אלפי ברוך ה' אלהי ישראל עד מן העולם: משקלקלו סלדוקים. והמרו הין עולם הלא זה: המקינו. עורה וכיעתו שיהו הומרים מן העולם ועד העולם לומר ששני עולמות יש להוליה מלב הלדוקים הכופרים בתחיית המתים: פיהה אדם שואל לשלום חבירו בשם.

בשמו של הקב"ה ולא אמריכן מזלול הוא בכבודו של מקום בשביל כבוד הבריות להוליא שם שמים עליו ולמדו מבעז באמר ה' עמכם ומן המלאך שהמר לגדעון ה' עמך גבור החיל: ואומר אל פכוו כי וקנך אמך . למוד

ולומר עם לעשות לה' כפרו תורתך.

בקש שלום ורדפהו מותר להפר תורה ולעשות דבר הנראה אסור: בבן ה"ג

בני ביתי